

20 - 18 בדצמבר 1972

לקראת

"מרי פרלמוטרי"

נאמתי במליאה. אמנן זיכרוני הכין שאילתות. הצעת-החוק שלנו בעניין נשואין אזרחיים הונחה על שולחן הכנסת. השרים ענו לשאילתות שלנו, והצגנו להם שאלות נוספות.

אולם עיקר הפעילות של סיעתנו השבוע היתה במקומות אחרים — בחברות-שיבות ובמיסדרונות. שם לקחנו חלק פעיל, ולעיתים מרכזי, בגיבוש החזית הלאומית של כלל הסיעות הקטנות למילחמה בהצעת גזל המנדאטים.

בהתייעצויות אלה נולדה והתגבשה ההצעה לארגן בכנסת "מרי פרלמוטרי" — איסטרוטיה של מאבק בלתי-שיגורתי שלא היתה לה עדיין דוגמה בכנסת.

אולי כדאי לעקוב אחרי הכנת המאבק באמצעות ההודעות לעיתונות ששיגרו השבוע עליידי סיעתנו. הנה אחדות מהן:

"המערך מתנהג כמו אפנדי, שהתעשר ורוצה לגזול את הרכוש הדל של העניים," אמר ח"כ מנחם פרוש ב"ישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט. שדגה בהצעת-החוק של חברי הכנסת עופר ובאדר לשינוי שיטת חישוב ה"קולות העודפים בבחירות.

לישיבה זו הוזמנו, על פי בקשתם, נציגי כל הסיעות הקטנות שאינן מיוצגות בוועדה.

ח"כ אורי אבנרי טען כי הצעת-החוק היא תה נפסלת אוטומטית עליידי בית-המשפט, אילו היתה קיימת בארץ חוקה.

בעזרת מיספרים הוכיח שאם התקבל השיטה המורצעת, יגדל הפער בין מיספר הקולות של "שלמו" סיעות שונות עבור מנדאט, והפער הזה יפעל תמיד לטובת הסיעה הגדולה ביותר.

ח"כ אליעזר שוסטק טען שהשיטה המוצעת תגרום לכך שהמערך יגזול כ־40 אלף קולות מן הסיעות הקטנות. הוא הזכיר שד"ר יוחנן באדר תמך בשיטה הקיימת, כשחזרות היתה הסיעה השלישית בכנסת, ומציע את שינוי השיטה של אחרי שגח"ל הפך סיעה גדולה. על כך העיר ח"כ אבנרי: "השאלה אינה אם באדר צדק, אלא מתי הוא צדק".

ח"כ גאל הרביץ המליץ את המערך לאריה הטרופ את השפן, ומתנצל לאחר מכן שהשפן הרגיו אותו מפני שמיצמץ בעיניו. ח"כ מנחם פרוש השתמש, לעומת זאת, במשל כיבשת הרש.

"אווירה של גאנגסטריזם וזכרונות פולני מות, לית דין ולית דיון, השתררה ביחסים הבינאומטיים כמדינה," הצהיר ח"כ אורי אבנרי בהודעה לעיתונות, בתגובה על ההצעת בוועדת החוקה, חוק ומשפט בעניין עודפי הקולות ובוועדת הכספים בעניין מ"י מן הבחירות.

"שליטי המימסד המיפלגתי החליטו לפגוע בכל האפ"ר שר בסיעות קטנות, ואינם מסתירים שכונתם העיקרית היא לפגוע בסיעת העולם הזה — כוח חדש. לצורך זה הם מוכנים לאחוז בכל אמצעי פסול וגלוי, כולל עידוד כלנטריזם, ומתן פרס לשחיתות פוליטית. שינאתם לסייע עתנו הלוחמת מעבירה אותם על דעתם."

ח"כ אבנרי הוסיף: "בימים אלה פושטת בקרב הנוער ההרגשה שאין עוד שום סיכוי להביא לשינוי במדינה בדרך פרלמנטריות ודמוקרטיות. מעשי המיפלגות הגדולות מוכיחים כי מנוי ונמור עימן דררם כל כוח חדש, המועד לבקר את המימסד ולפעול לטיהור ה"מדינה. מעשים אלה יתנו תנופה נוספת ל"פרישת הנוער מן הזירה הלגיטימית, ויעודדו הקמת מהתרות קיצוניות."

"חוסר ההגינות המינימלית של העסקנים שהשתלטו לאחרונה על המיפלגות הגדולות, והצניעות הגמורה של לגבי עצם יסודות הדמוקרטיה, הופכים לעיני כל את הדמוקרטיה לכלי ריק מתוכן ממשי."

נציגי שמונה סיעות בכנסת החליטו היום, בישיבה משותפת, להכריז על "מרי פרלמוטרי" נגד קבלת הצעת-החוק הפרטית של חברי רייהכנסת אברהם עופר (מערך) ויוחנן באדר (גח"ל).

הסיעות הן: אגו"י, ל"ע, ע"מ, רק"ח, פא"י, המרכז החופשי, העולם הזה ומק"י.

דוברי הסיעות סירבו לפרט באיזה שיטות ינקטו, אך אמרו ש"כאשר הרוב משתמש בכוחו כדי להרוס את הבסיס המוסכם של חיים פרלמנטריים תקינים, אין לנו ברירה אלא להפך מצידנו הסכמה זו. נעשה את הכל כדי לסכל את המזימה ולהעמיד את הציבור על חומרת המזימה של המערך."

בהסבירו את השיטה המוצעת, אמר ח"כ אורי אבנרי: "למעשה מוצעת כאן הפיכה בעלת השפעות מרחיקות לכת. השיטה המוצעת תחלוקת המנדאטים בכנסת תנחיל למי ערך רוב מוחלט בכנסת, גם כשישאר מינוט בקלפי."

ח"כ אליעזר שוסטק אמר שמדהים לראות שגח"ל נותן יד לביצוע מזימה זו. הוא הזכיר שתנועת החרות לחמה בכנסת השנייה נגד השיטה המוצעת עליידיה עכ"ש, למרות שהיתה אז סיעה בת 14 חברים.

בהסבירו את השיטה המוצעת, ציין אבנרי כי שבבחיירות הקרובות ישלם המערך כ־13 אלף קולות בממוצע עבור מנדאט, בעוד שס"י ע"ה קטנה בעלת 25 אלף קולות תקבל מנדט אחד בלבד.

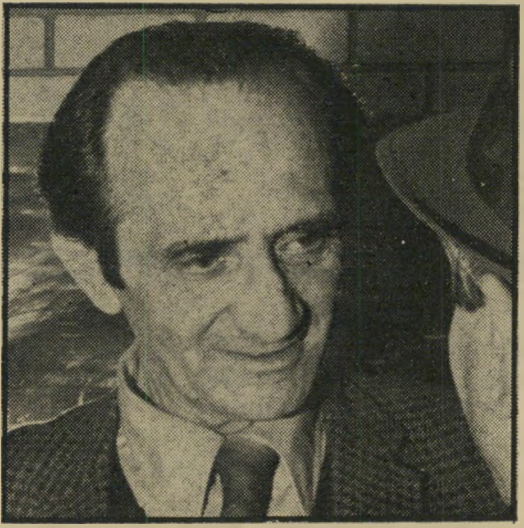
תוצאה זו מושגת עליידי כך שמבטלים את עודפי הקולות של כל הסיעות, ומחלקים את המנדטים על פי שיטה מתמטית שרירותית, המנחילה אוטומטית 2-4 מנדאטים נוספים למערך.

או 242 -

או חידוש האש

באיחור של שבוע הייתי רוצה להביא כאן ויכוח זוטא, שלא זכה בתשומת-הלב הראויה, למרות שהוא טומן בחובו הכרעה הרות-גורל לחיי כולנו.

הנושא: החלטת מועצת-הביטחון 242, הקובעת את העקרונות להשגת "שלום צודק ובר-קיימא", תוך הכרה הדדית של מדינות המזרח, נטינה לגבולות "בטוחים ומוכרים", ופיתרון צודק של בעיית הפליטים. חיים לנדאו מחרות הביא הצעה-לסדר-היום, ש-

ח"כ לנדאו

דנה בהחלטות האחרונות של עזרת האו"ם. השיב על דבריו השר ישראל גלילי, שהציע להעביר את ה"הצעה לוועדה.

קמתי כדי לנמק את הצעתי להסיר את ההצעה מסדר-היום, ותוך כדי כך התפתח ויכוח משולש מאלף:

אורי אבנרי: אני מתנגד להצעה שהובאה עלי ידי חבר-הכנסת לנדאו, מכיוון שברור לכל שמגמתו היא להביא לביטול תמיכת ישראל בהחלטת מועצת-הביטחון 242.

חיים לנדאו: צדקת.

אורי אבנרי: מהו המצב הפורמלי? קודם-כך, ב"1 במאי 1968 הודיע השגריר יוסף תקוע, שישאל מוכנה לנהל משאומתן על בסיס החלטת מר-עצת-הביטחון 242.

חיים לנדאו: לא נכון!

מנחם בגין: השגריר תקוע מסר את הה"ר דעה ואמר: "ישראל מקבלת את ההחלטה 242 לשם כינון שלום צודק ובר-קיימא במזרח-התי"

כון. הוא לא התייחס כלל לטעפיים. **אורי אבנרי:** בדיוק. מאחר שכינון שלום צודק...

מנחם בגין: זה היה על דעת ראש-הממשלה ושר-החוץ בילבד, בלי החלטת ממשלה. זה כתוב בפרוטוקול.

השר ישראל גלילי: מה זו החלטה 242 בלי הסעיפים?

מנחם בגין: השר גלילי, אתה יודע יפה כמוני — אני מוכן לקרוא יחד איתך בכנסת את פרוטוקול הישיבה — אבל, אתה מתעלם מזה. אדרבה, אני מסכים לקרוא יחד איתך את הפרוטוקול. זו היתה הודעה.

הממשלה החליטה להתחייב כביצוע החלטה 242 — חלוקה מחדש של ארץ-ישראל ונסיגה.

אורי אבנרי: צר לי שאני צריך להתערב בוויכוח...

מנחם בגין: אני מודה לחבר-הכנסת אבי נרי, שנתן לי הזדמנות להבהיר את הסוגיה. **אורי אבנרי:** אני רוצה להבהיר, שבעיקבות ה"הודעה הזאת של השגריר תקוע, ב"1 במאי 1968, נתן קיים דיון בכנסת 8 במאי 1968. העילה היתה ההצעה להביע אי-אמון לממשלה, בגלל הסכמתה להחלטת מר-עצת הביטחון 242. סיעת גח"ל, יחד עם סיעות-הקואליציה האחרות, הצביעו אז נגד אי-האמון.

כזה אישרה הכנסת את קבלת החלטת מועצת-הביטחון 242, בנוסח שהיא הובאה.

אליעזר שוסטק: מי הציע אי-אמון? **אורי אבנרי:** הכנסת אישרה את ההסכמה להחלטה 242, לפי הנוסח שהובא.

שמואל תמיר: מי הציע אי-אמון? **חיים לנדאו:** אלה שקיבלו ב"1969 המון מנדאטים.

אליעזר שוסטק: אינני רואה שאתם מקב"לים המון מנדאטים.

חיים לנדאו: בעד רעיונות מקבילים מנ"דאטים.

שמואל תמיר: באוגוסט 1970 הלכה גח"ל בדרך הנכונה והתנגדה להחלטה 242, בעיקבות הצעת אי-האמון שלנו ב"1968. עכשיו גם אבא אבו, ב"1972, מדבר על התנגדות.

הי"ר מרדכי זר: חברי הכנסת תמיר ולנדאו, אבקש להפסיק את הוויכוח המישפחתי.

אורי אבנרי: אדוני היושב-ראש, הוויכוח הנרגש הזה היה מיותר, מכיוון שכל מי שהצביע בעד קבלת החלטה 242, ייחשב לו הדבר לכבוד.

ההחלטה 242 היא הכספים היחיד הקיימים היום להפסקת-האש, הכספים היחידים לאי-חי"ר דוש המילחמה. מי שמבטל את תמיכת ישי"ר ראל בהחלטה 242, יוצר כמיותר התיכונ מצב ההופך את המילחמה לבלתי-נימנעת. האש תתחדש אז בהכרח.

משום כך אני נחרד. אינני מודאג מדבריו של חבר הכנסת לנדאו, מכיוון שכולנו יודעים שהוא וסיעתו, חרף כל ההצבעות, היו תמיד נגד החלטת מועצת-הביטחון 242, ובצדק מבחינתם, מכיוון שהחלטה 242 קור בעת שאסור לספח שטחים בעיקבות מלחמה.

מנחם בגין: אתה לפחות יודע שזה כוב בינלאומי? במילחמת-מנן לא זולים שינויים טריטוריאליים בחוזה-שלום? במילחמת תוקפנות אי סור לספח!

אורי אבנרי: אינני יכול להתווכח עכשיו על התוכן האידיאולוגי של החלטה. זוהי ההחלטה כמו שהיא, ועליה אנחנו מתווכחים. אותי מדאיגים דווקא דבריו של השר גלילי בוויכוח היום, ודבריו השר אבא אבן בימים האחרונים. מי שאוזנו היתה כרוייה לניסוחי המדוקדקים של השר גלילי היום, מוכרח היה לשים לב לפחות לשני ביטויים:

ראשית: הביטוי שעליו חזר כמה פעמים, "עד כה", הממשלה לא החליטה עד כה להינתק מהחלטת מר-עצת הביטחון. דהיינו: השאיפה הכללית היא להינתק, האפשרות קיימת, האיום עומד בעינו. לפי שעה — כך אני מפרש את דבריו, כבור השר — לפי שעה ישראל עדיין לא הסיקה את המסקנה הזאת.

שנית: הביטוי "פוטרת אותנו מ"242", אם יקרה דבר כזה וכו' — זה "פוטרי" אותנו. כלומר, 242 זוהי צרה צרורה, שנאלצנו להסכים לה בעלי-כורחנו, ואנחנו רק מחכים להזדמנות שתפטור אותנו מן הצרה הצרורה הזאת.

אני חוזר ואומר: אם "ניפטר" מהחלטת 242, אנחנו נביא לחידוש האש.

הכריזה היא: 242 או מלחמה!

שר התיירות

וצאר התיירות

אחת מהצעות-החוקים החמורות ביותר שהונחו לאחרונה על שולחן הכנסת נוגעת דווקא לנושא תמים — התיירות. משה קול הביא הצעה המעניקה לו ולפקידיו סמכויות עצומות — לסגור בתי-מלון, לחסל מורי-דוד, להטיל על כולם עונשים כבדים. העילה: להגן על התיירים בפני ניצול-לרעה.

מצדיקי ההצעה טענו שהיא טובה, מפני ש"יש לה שיניים". **אמרנו על כך, בין השאר:** **אורי אבנרי:** בחורה יפה צריך שיהיו לה שיניים